

SZKOLNY PROGRAM DORADZTWA ZAWODOWEGO

Szkoła Podstawowa nr 377
im. mjr. Henryka Dobrzańskiego „Hubala”
Ul. Trocka 4
03-563 Warszawa

SZKOŁA PODSTAWOWA Nr 377
im. mjr. H. Dobrzańskiego „Hubala”
03-563 Warszawa, ul. Trocka 4
tel. 22 678-01-80
Regon 367485160 NIP 524-283-56-85

Warszawa 2019

Spis treści

1. Podstawy prawne	3
2. Założenia programu	3
3. Cel ogólny	3
4. Cele szczegółowe	3
W klasach I-III	3
W klasach IV-VI	4
W klasach VII-VIII	5
5. Warunki i sposoby realizacji programu	6
6. Treści nauczania	7
klasa VII	7
Klasa VIII	9
7. Weryfikacja efektów	11
8. Ewaluacja	11

1. Podstawy prawne

Prowadzenie działań związanych z doradztwem zawodowym w szkole podstawowej reguluje m.in. **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019r.** Określa ono treści programowe, sposób realizacji oraz zadania doradcy zawodowego.

2. Założenia programu

Program stanowi realizację jednolitej, uwzględniającej etapy rozwojowe uczestników, systemowej koncepcji doradztwa zawodowego rozumianego jako: uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów szkół podstawowych w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Zgodnie z modułową strukturą programu w każdej klasie są realizowane cele ze wszystkich czterech wskazanych obszarów:

- *Poznanie własnych zasobów;*
- *Świat zawodów i rynek pracy;*
- *Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie;*
- *Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.*

Treści są sukcesywnie pogłębiane/poszerzane w kolejnych latach kształcenia.

Przewidziane w programie działania związane z doradztwem zawodowym są powiązane z treściami kształcenia ogólnego, co umożliwi uczniom dostrzeganie związków pomiędzy tym, czego się uczą, a swoją dalszą edukacją i karierą zawodową.

3. Cel ogólny

Celem doradztwa zawodowego we wszystkich klasach szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania, przy wsparciu doradczym, decyzji edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

4. Cele szczegółowe

W klasach I-III

W obszarach:

1. Poznanie siebie

Uczeń:

- 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;

- 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

W klasach IV-VI

W obszarach:

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;

Dziennik Ustaw – 6 – Poz. 325

- 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;

2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;

3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;

3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

W klasach VII-VIII

W obszarach:

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;

1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);

1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;

1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;

1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;

1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;

1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje

wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;

2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;

2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;

2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;

2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;

2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;

2.7 dokonuje autoprezentacji;

2.8 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;

3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów;

3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji poza formalnej i nieformalnej;

3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;

4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;

4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach

korzystać z ich pomocy;

4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

5. Warunki i sposoby realizacji programu

– systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej

-gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych oraz zawodowych dla danego poziomu kształcenia

- wskazywanie uczniom, rodzicom i nauczycielom źródeł dodatkowej, rzetelnej informacji na temat ofert szkół, rynku pracy i zatrudnienia

– udzielanie indywidualnych porad edukacyjnych i zawodowych uczniom i ich rodzicom

– prowadzenie dziesięciu zajęć w klasach VII-VIII, aktywizujących i wspierających uczniów w świadomym planowaniu dalszej ścieżki kształcenia oraz podjęciu roli zawodowej

– w przypadku spraw trudnych kierowanie do specjalistów: doradców zawodowych w poradniach psychologiczno–pedagogicznych i urzędach pracy

– współpraca z Radą Pedagogiczną w zakresie:

- tworzenia i zapewnienia ciągłości działań wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego

-prowadzenie przez wychowawców tematów z zakresu doradztwa zawodowego na godzinach wychowawczych

- realizacji zadań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej zawartych w programie wychowawczym szkoły

- współpraca z instytucjami wspierającymi szkolny program doradztwa zawodowego: biuro edukacji, centra informacji i planowania kariery zawodowej, poradnie psychologiczno pedagogiczne, centrum kształcenia zawodowego ,powiatowe urzędy pracy itp.
- wzbogacanie warsztatu pracy o nowoczesne środki przekazu informacji oraz udostępnianie ich osobom zainteresowanym.
- udział w targach edukacyjnych

6. Treści nauczania

klasa VII

<i>Material nauczania</i>	<i>Cele edukacyjne</i>	<i>Osiągnięcia uczniów</i>
1. Temat: Co to jest doradztwo zawodowe, kariera, ścieżka zawodowa?	- Zapoznanie uczniów z podstawowymi pojęciami związanymi z doradztwem zawodowym oraz rolą doradcy zawodowego w szkole jego zadaniami i obowiązkami	- Uczniowie znają podstawowe pojęcia związane z doradztwem zawodowym - Uczniowie wiedzą czym zajmuje się doradca zawodowy znają jego zadania
2. Temat: Co lubię, jakie mam umiejętności?	- Pomoc uczniom w poznaniu swoich uzdolnień, umiejętności, mocnych i słabych stron - Rozwijanie w uczniach Umiejętności analizowania własnego potencjału i ograniczeń pod kątem planowania własnej kariery. - Wzmacnianie w uczniach poczucia własnej wartości, pozytywnego myślenia i samoakceptacji	- Uczniowie znają swoje zainteresowania, uzdolnienia, umiejętności, mocne i słabe strony - Uczniowie potrafią analizować własny potencjał oraz ograniczenia pod kątem planowania własnej kariery.
3. Temat: Czy to czego się uczyć przyda mi się w przyszłości?	- Wskazanie uczniom w jaki sposób wiedza i umiejętności zdobywane w szkole mogą przydać się na rynku pracy - Uświadomienie uczniom ,że żaden zawód nie opiera się na wiedzy wyłącznie z jednej dziedziny	- Uczniowie potrafią określić wiedzę i umiejętności nabyte w szkole i wskazać ich przydatność w różnych zawodach na rynku pracy
4. Temat: Zawód, który do mnie pasuje.	- Zapoznanie uczniów z zawodami funkcjonującymi na rynku pracy - Przygotowanie uczniów do rozpoznawania możliwości i	- Uczniowie znają zawody obecne na rynku pracy - Uczniowie znają swoje możliwości i ograniczenia w

	ograniczeń w zakresie wykonywania zadań zawodowych	zakresie wykonywanych zadań zawodowych
5. Temat: Jak może wyglądać praca w przyszłości?	<ul style="list-style-type: none"> - Poszerzenie wiedzy uczniów na temat rynku pracy w przyszłości - Poznanie charakterystyki wybranych zawodów z uwzględnieniem kwalifikacji wyodrębnionych w zawodach i możliwości ich uzyskiwania 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie potrafią wymienić zawody przyszłości - Uczniowie znają charakterystykę wybranych zawodów i możliwość uzyskania w nich kwalifikacji
6. Temat: Moje zainteresowania zawodowe (MŁOKOZZ).	<ul style="list-style-type: none"> - Pomoc uczniowi w rozpoznawaniu jego zainteresowań, - Zachęcenie uczniów do dokonania syntezy informacji o sobie wynikających z autoanalizy - Zachęcenie uczniów do refleksji nad wynikami testu 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie rozpoznają swoje zainteresowania - Uczniowie potrafią dokonać syntezy informacji o sobie i autoanalizy
7. Temat: Co warto brać pod uwagę wybierając kolejne etapy kształcenia?	<ul style="list-style-type: none"> - Rozpoznawanie swoich możliwości i ograniczeń w zakresie wykonywania zadań zawodowych oraz planowaniu ścieżki edukacyjno- zawodowej - Określenie celów i planów edukacyjno- zawodowych uwzględniając swe zasoby 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie potrafią rozpoznać swoje ograniczenia i możliwości w zakresie wykonywania zadań zawodowych - Uczniowie potrafią określić swoje cele i plany edukacyjno- zawodowe uwzględniając swoje zasoby
8. Temat: Role grupowe	<ul style="list-style-type: none"> - Zapoznanie uczniów z pojęciem roli grupowej i sposobami wspierania zespołu - Budowanie u uczniów samoświadomości i podnoszenia samooceny 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie potrafią współpracować w grupie - Uczniowie rozumieją zależność efektywnego działania i dobrej współpracy w zespole
9. Temat: Bogaty świat zawodów. (informator)	<ul style="list-style-type: none"> - Przygotowanie uczniów do wyszukiwania i analizowania informacji na temat zawodów - Wyjaśnienie uczniom zjawisk i trendów zachodzących na współczesnym rynku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie potrafią wyszukiwać i analizować informacje na temat zawodów - Uczniowie znają zjawiska i trendy zachodzące na rynku pracy
10. Temat: Dobry plan- drogą do sukcesu.	<ul style="list-style-type: none"> - Uświadomienie uczniom znaczenia pracy w życiu człowieka - Zdobywanie umiejętności planowania ścieżki edukacyjno- 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie znają znaczenie pracy w życiu człowieka - Uczniowie potrafią świadomie zaplanować ścieżkę edukacyjno- zawodową

	zawodowej, uwzględniając konsekwencję podjętych wyborów - Określanie własnej hierarchii wartości i potrzeb	Uczniowie rozumieją konsekwencje nieprzemyślanych wyborów - Uczniowie znają swoją hierarchię wartości i potrzeb
--	---	--

Klasa VIII

<i>Material nauczania</i>	<i>Cele edukacyjne</i>	<i>Osiągnięcia uczniów</i>
1. Temat: Etapy projektowania kariery zawodowej, jak przygotować się do rekrutacji.	- Analizowanie kryteriów rekrutacyjnych do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznawania własnych zasobów - Przygotowanie do dokonania przez uczniów świadomego i przemyślanego wyboru ścieżki edukacyjno-zawodowej	- Uczniowie potrafią analizować kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych - Uczniowie są świadomi potrzeby przemyślanego wyboru ścieżki edukacyjno-zawodowej
2. Temat: Moje szanse na rynku pracy.	- Porównywanie własnych zasobów i preferencji z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców - Pomoc w określeniu aspiracji i potrzeb uczniów w zakresie własnego rozwoju i możliwość ich realizacji	- Uczniowie znają własne zasoby i preferencje i umieją je porównać z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców - Uczniowie umieją określić swoje aspiracje i potrzeby dotyczące własnego rozwoju
3. Temat: System edukacji w Polsce- liceum, technikum czy szkoła branżowa?	- Poszerzenie wiedzy na temat struktury systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji poza formalnej i nieformalnej - Uświadomienie uczniom wpływu stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych	- Uczniowie znają strukturę systemu edukacji formalnej i poza formalnej i nieformalnej - Uczniowie są świadomi wpływu stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych
4. Temat: Jak Cię widzą tak Cię zatrudnią - o pułapkach autoprezentacji.	- Ćwiczenie umiejętności autoprezentacji - Dokonywanie samooceny	- Uczniowie umieją dokonać autoprezentacji oraz samooceny

<p>5. Temat: Właściwa szkoła, zawód dla mnie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Zapoznanie uczniów z instytucjami wspomagającymi planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej - Zapoznanie uczniów z instytucjami rynku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie znają instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej - Uczniowie znają instytucje rynku pracy
<p>6. Temat: Moje role na rynku pracy- pracownik, pracodawca, współpracownik.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Poznawanie wymagań rynku pracy i oczekiwań pracodawców - Poznanie przez uczniów form zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy - Poznanie różnic między pracodawcą ,pracownikiem i współpracownikiem 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie znają wymagania rynku pracy i oczekiwania pracodawców - Uczniowie znają formy zatrudnienia - Uczniowie znają rolę pracownika ,pracodawcy i współpracownika
<p>7. Temat: Jak analizować oferty szkół ponadpodstawowych?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Analizowanie ofert szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia - Pomoc uczniom w umiejętnym korzystaniu z dostępnych źródeł informacji 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie umieją analizować oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych - Uczniowie potrafią umiejętnie korzystać z dostępnych źródeł informacji
<p>8. Temat: Jak zostać fachowcem -kompetencje w profilu zawodowym.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Poznanie przez uczniów piramidy kompetencji -Analizowanie znaczenia i możliwości doświadczenia pracy 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie znają piramidę kompetencji - Uczniowie znają znaczenie i możliwości doświadczenia pracy
<p>9. Temat: Co warunkuje sukces na rynku pracy?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - określanie przez uczniów aspiracji i potrzeb w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji - Uświadomienie uczniom znaczenia uczenia się przez całe życie 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie umieją określić swoje aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i sposoby ich realizacji - Uczniowie są świadomi znaczenia uczenia się przez całe życie
<p>10. Temat: Etyka pracy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Wskazywanie uczniom wartości związanych z pracą i etyką zawodową 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie wiedzą co to jest etyka zawodowa -Uczniowie znają wartości związane z pracą

7. Weryfikacja efektów

Wdrożony Szkolny Program Doradztwa Zawodowego pomoże uczniom:

- w świadomym planowaniu swojej ścieżki edukacyjno- zawodowej oraz kształtowaniu określonych postaw i zachowań związanych z planowaniem kariery zawodowej
- poznać swoje zainteresowania, predyspozycje, mocne i słabe strony oraz ich znaczenie w wyborze zawodu
- zrozumieć jak ważne dla własnego rozwoju teraźniejszego i przyszłego jest ciągle kształcenie i doskonalenie
- poznać podstawowe podziały zawodów, rynek pracy oraz wymagania, środowisko pracy, czynności, przeciwwskazania zdrowotne interesujących go zawodów
- poznać źródła informacji o ofertach szkół ponadpodstawowych i strukturę systemu edukacji ponadgimnazjalnej

Podczas zajęć nauczyciele powinni przede wszystkim kształtować umiejętność uczniów do autorefleksji i samooceny, co sprzyja budowaniu otwartości, aktywności i zaangażowaniu uczniów oraz motywacji do udziału w dyskusjach i do wyrażania własnych opinii.

Weryfikacja efektów zajęć powinna następować poprzez wykorzystanie:

- pytań ewaluacyjnych zadawanych po zakończeniu zajęć
- indywidualnego planu działania uczniów

8. Ewaluacja

Ewaluacja realizacji zadań z zakresy doradztwa zawodowego dokonywana jest na bieżąco na podstawie rozmów z uczniami (autoanaliza, informacja zwrotna), rodzicami i wychowawcami klas, pedagogiem szkolnym oraz dokumentacji szkolnej, obserwacji poziomu zaangażowania i motywacji uczniów. Ewaluacja odnosi się do wszystkich rodzajów działań z uczniami: udzielanej informacji, rozmów z uczniami, pracy grupowej.

Opracowała

Katarzyna Wachnik